Algemene beschouwingen Pro3 bij de begroting 2027

Bij deze eerste begroting in de nieuwe raadsperiode heeft Pro3 wel een 'deja vu' gevoel. Opnieuw zijn er tegenvallers in de begroting. Opnieuw horen we, na het aanbieden van de begroting, opnieuw over tekorten bij Jeugdhulp. Opnieuw gaan raad en college met elkaar in overleg over de noodzakelijke ombuigingen om tot een structurele financieel gezonde situatie te komen. Goed dat het college daar het initiatief voor nam. Maar je zou een nieuwe coalitie, een nieuw college, een fijnere start gunnen. Duidelijk is dat we ons niet veel kunnen veroorloven en dus scherpe keuzes moeten maken. Niet én – én, maar of – of.

Dat de rentelast van de investeringen voor onder andere het rioolgemaal, het nieuwe dorpshuis en nieuwbouw voor De Vaert niet is opgenomen in de meerjarenbegroting, vindt Pro3 een grote misser. De begroting lijkt nu sluitend maar feitelijk levert dit een structureel tekort op. Wat is de houdbaarheid en realiteitswaarde van de begroting dan nog? En is dit het enige wat ontbreekt, of is er meer? Zijn de risico's reëel ingeschat? Pro3 is benieuwd hoe de andere fracties hier naar kijken. En in ieder geval is dit aanleiding om pas op de plaats te maken en eerdere keuzes te heroverwegen.

Als we dan scherpe keuzes moeten maken, zien we, zeker gelet op de steeds oplopende kosten voor Jeugdhulp, meer toegevoegde waarde in het versterken van het SLT dan in het investeren in een royaal en ruim opgezet participatiebeleid. Dat zal zeker inhouden dat we het beleid moeten aanpassen maar dat wil niet zeggen dat we geen verbeterslagen kunnen maken. Dienstverlening, inwoners horen, ze betrekken bij nieuw beleid, laten participeren, hoort onderdeel te zijn van het DNA van de organisatie. Dat bereik je met elkaar, door elkaar aan te spreken en van elkaar te leren. Er staat een stevige ambtelijke organisatie die in onze ogen zelf die klus kan klaren.

Het uitgangspunt moet daarbij zijn dat we uitgaan van wat inwoners vragen of nodig hebben, en niet om inwoners in te passen in de ambtelijke en digitale systemen. Daar is echt nog winst te behalen. Vorige week hebben we daar met betrekking tot het leerlingenvervoer al over gehad. Maar ook bij zorgvragen horen we te vaak van inwoners dat er, na lang op een wachtlijst gestaan te hebben, geen hulp volgt maar een verwijzing naar een andere hulpverlener met weer een nieuwe wachtlijst. In feite blijft hulp dan gewoon uit, zonder perspectief. Een reden te meer om niet te wachten met de extra medewerker bij het SLT.

Een punt waar we op blijven terugkomen: de starterslening. Herinvoering kan zonder het begrotingssaldo te belasten. De starterslening voorziet echt in een behoefte en kan voor onze jongeren net het verschil maken. Samen met de VVD dienen we er een motie voor in.

In de begroting wordt bijna 5,5 ton gevraagd voor verdere uitbreiding van de formatie. Terecht is er de laatste jaren flink geïnvesteerd in de ambtelijke organisatie. Pro3 vraagt zich af of deze uitbreiding financieel gezien wel verantwoord is nu en of we dit punt niet beter kunnen meenemen bij de afwegingen en keuzes die we volgend jaar gaan maken. Dat dat een hard gelag is, realiseren we ons, maar met de huidige vooruitzichten kun je niet dezelfde keuzes blijven maken. Wel zien we de absolute noodzaak om meer boa's te kunnen inzetten.

Vorige week benoemden we het aantal verkeersslachtoffers dat in de begroting staat. We zijn het er allemaal over eens dat ieder verkeersslachtoffer er een te veel is en dat ons streven altijd nul verkeersslachtoffers moet zijn. Dat dat niet realistisch is, dat begrijpen we. Maar streven naar minder verkeersslachtoffers dan voorheen, is wel realistisch. De huidige tekst in de begroting leest anders.

Daarom dienen we een amendement in om de betreffende tabel in de begroting aan te passen naar minder dan 8 verkeersslachtoffers.

Afsluitend: zoals gezegd, we zullen lastige keuzes moeten maken. Keuzes die ons aan het hart gaan, maar we niet uit de weg gaan. Opnieuw samen met de VVD dienen we daarom amendementen voor een taakstelling op de formatie van 3 fte en voor bezuiniging op het duurzaamheidsprogramma. Essentieel daarbij is dat beide bezuinigingen niet ten koste gaan van kwetsbare groepen in onze samenleving zodat we steun kunnen blijven bieden waar dat echt nodig is.